

Eich cyf/Your ref P-05-1099
Ein cyf/Our ref DET/03421/20

Janet Finch-Saunders AS
Cadeirydd
Pwyllgor Deisebau

22 Rhagfyr 2020

Annwyl Janet

Diolch am eich gohebiaeth dyddiedig 2 Rhagfyr ar ran y Pwyllgor Deisebau yn ymwneud â Deiseb P-05-1099: Peidiwch â chau'r Sector Lletygarwch (Tafarndai, Bwytai, Caffis) heb ddangos tystiolaeth wyddonol.

Ers i'ch gohebiaeth ddod i law, fe fyddwch yn gwybod am gyhoeddiad y Prif Weinidog ei fod wedi gorfod gwneud penderfyniad anodd a dod â chyfyngiadau lefel rhybudd pedwar i rym ganol nos 19 Rhagfyr. Mae hyn yn golygu y bydd lletygarwch a siopau nad ydyn nhw'n hanfodol, gwasanaethau cyswllt agos, campfeydd a chanolfannau hamdden yn gorfod cau. Bydd yn rhaid i bawb aros gartref, ond gyda dwy aelwyd yn cael dod ynghyd i ffurfio swigen ddydd Nadolig yn unig. Gydol y cyfnod lefel rhybudd pedwar, bydd aelwyd un person yn cael ymuno ag un aelwyd arall. Er ein bod ni i gyd am osgoi ymyrryd ymhellach ar fusnesau a chynlluniau pobl ar gyfer y Nadolig, ein prif ddyletswydd yw diogelu bywydau yma yng Nghymru.

Rydym ynghanol argyfwng iechyd cyhoeddus ac mae'n glir ein bod yn gweld cynnydd eto o ran nifer yr achosion o'r feirws mewn cymunedau ledled Cymru. Mae'n hanfodol, felly, bod pawb, gan gynnwys unigolion, busnesau a sefydliadau cyhoeddus yn achub ar bob cyfle i reoli ac atal lledaeniad y feirws. Rwyf wedi nodi'r sylwadau a ddaeth i law gan y deisebwr gwreiddiol o ran effaith rhoi mesurau cenedlaethol newydd ar waith i reoli ac yn y pen draw i leihau lledaeniad y coronafeirws yng Nghymru. Fodd bynnag, mae'r mesurau hyn yn angenrheidiol er mwyn diogelu iechyd pobl ac atal mwy o bobl rhag colli eu bywydau.

Mae'r coronafeirws yn ffynnu ar ein hymddygiad dynol arferol ac yn y sefyllfaoedd lle rydym yn dod i gysylltiad â'n gilydd am unrhyw gyfnod hir o amser. Rydym yn gwybod wrth i bobl yfed mwy o alcohol, mae llai o gadw pellter cymdeithasol yn digwydd ac mae llai o ganfyddiad o risg hefyd. Lle bynnag y mae pobl yn cymysgu, mae risg o drosglwyddo'r coronafeirws. Mae ein mesurau cenedlaethol wedi'u cynllunio i helpu i'n diogelu yn ein bywydau arferol o ddydd i ddydd, yn enwedig yn y sefyllfaoedd bob dydd hynny lle rydym mewn cysylltiad â phobl eraill ac mae risg inni gyd o ddal neu ledaenu'r coronafeirws.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Dafydd.Elis-Thomas@llyw.cymru
Correspondence.Dafydd.Elis-Thomas@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Rydym yn gofyn i bawb wneud newidiadau bach i'w bywydau eu hunain - y tu hwnt i'r rheoliadau - er mwyn lleihau eu cyswllt ag eraill i gadw eu hunain a'u teuluoedd yn ddiogel.

Er mwyn cryfhau'r mesurau cenedlaethol yng Nghymru, gwnaethom edrych yn ofalus ar yr holl dystiolaeth ynghylch pa ymyriadau sy'n gweithio. Mae hyn yn gyson â'n ffordd o weithio drwy gydol y pandemig. Mae papur diweddar gan Grŵp Cyngori Gwyddonol ar Argyfyngau y DU (SAGE) wedi dadansoddi'r holl ymyriadau a fabwysiadwyd yn y DU i weld pa rai sydd fwyaf effeithiol. Amlinellir y rhain yn y papur hwn:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/939057/S0905_191120_O_Four_Nations_Autumn_Interventions_V1_.pdf

Daw i'r casgliad bod y mesurau ar lefel tri yr Alban a haen tri Lloegr yn effeithiol. Mae llawer o'r mesurau hyn eisoes ar waith yng Nghymru.

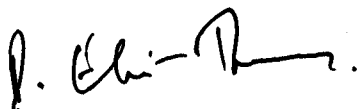
Nid yw'r rheoliadau hyn yn ceisio dewis un sector penodol. Maent yn cryfhau'r pecyn cenedlaethol cyffredinol o fesurau sy'n ceisio diogelu iechyd y cyhoedd a lleihau nifer yr achosion o'r coronafeirws yng Nghymru. Mae ein penderfyniadau'n cael eu llywio gan y dystiolaeth wyddonol ddiweddaraf sydd ar gael – gan gynnwys asesu data Tracio ac Olrhain, a gyhoeddir gan y Grŵp Cyngor Technegol ar ei [wefan](#).

Cadarnhaodd Prif Weinidog Cymru yn ei Gynhadledd i'r Wasg ar 11 Rhagfyr y bydd y mesurau presennol yn parhau mewn grym ac y bydd fersiwn wedi'i diweddarau o gynllun rheoli COVID-19 Cymru yn cael ei gyhoeddi. Mae'r cynllun ar gael yma: <https://llyw.cymru/cynllun-rheolir-coronafeirws-lefelau-rhybudd-yng-nghymru>. Mae'r cynllun yn nodi'n fanwl sut y bydd mesurau cenedlaethol yn cael eu cyflwyno mewn ffordd fwy unffurf a rhagweladwy, gan ddibynnu ar ddangosyddion amrywiol, gan gynnwys lefel y feirws yng Nghymru a'r risg o haint.

I gefnogi'r sectorau lletygarwch, hamdden a manwerthu, rydym yn rhoi pecyn cymorth gwerth £340 miliwn at ei gilydd i helpu busnesau a effeithiwyd gan y cyfyngiadau hyd at y Ffwyddyn Newydd. Mae hyn yn cynnwys cronfa benodol o £180 miliwn ar gyfer busnesau lletygarwch a hamdden a'r gadwyn gyflenwi. Bydd offeryn brysbennu ar gael ar [wefan Busnes Cymru](#) erbyn 11 Rhagfyr fel y gall busnesau wirio a ydynt yn gymwys ar gyfer y gronfa. Bydd y gronfa yn agor i geisiadau yn ystod yr wythnos sy'n dechrau ar 11 Ionawr.

Mae llawer o bobl wedi cadw at y rheolau a'r rheoliadau ac rydym yn ddiolchgar i'r busnesau lletygarwch sydd, ar y cyfan, wedi gweithio'n galed dros ben i gadw pobl yn ddiogel. Er mai prif nod y mesurau hyn yw lleihau lefel y risg, yn y pen draw mae'n gyfrifoldeb i bawb (gan gynnwys cyfrifoldeb personol) mewn amgylchiadau unigol i ystyried y peth callaf i'w wneud i osgoi lledaeniad y feirws.

Yn gywir,

Yr Arglwydd Elis-Thomas AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism